CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2026 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2026/2027**
Egzamin:	**Egzamin ósmoklasisty**
Przedmiot:	Język polski Matematyka Języki obce nowożytne
Termin egzaminu:	Termin główny – styczeń i maj 2027 r. Termin dodatkowy – maj i czerwiec 2027 r.
Data publikacji dokumentu:	20 sierpnia 2026 r.

Na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[1] podaję informację o szczegółowych sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania **egzaminu ósmoklasisty** do potrzeb:

1) zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym zdających z niepełnosprawnościami, z niedostosowaniem społecznym oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym
2) uczniów, o których mowa w art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*[2], tj. cudzoziemców.

A. Dostosowanie form i warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty

1. Dostosowanie **form** egzaminu ósmoklasisty polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy dostosowanych do ograniczeń w funkcjonowaniu danej grupy zdających.
2. Dostosowanie **warunków** przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty polega między innymi na:
   1) zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym ucznia
   2) zapewnieniu uczniowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych
   3) wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia ucznia i środków dydaktycznych
   4) odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu ósmoklasisty
   5) ustaleniu zasad oceniania rozwiązań zadań wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, uwzględniających potrzeby edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia
   6) zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu ósmoklasisty nauczyciela wspomagającego ucznia w czytaniu i/lub pisaniu[3] lub specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia ucznia i środków dydaktycznych.
3. Możliwe sposoby dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty dla poszczególnych grup uczniów są wskazane w **Tabelach 1.1–1.17**.
4. Dla uczniów wymienionych w pkt **B.**7.2.–7.6. nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych. Dla uczniów wymienionych w pkt **B.**7.7. nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego.
5. Przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

[1] Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.
[2] Dz.U. z 2026 r. poz. 820.
[3] Pomoc nauczyciela wspomagającego może obejmować (a) tylko czytanie, (b) tylko pisanie, (c) czytanie i pisanie – w zależności od potrzeb. W każdym przypadku przebieg egzaminu musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk.

6. Dyrektor szkoły zamawia w Systemie Informatycznym Obsługującym Egzaminy Ogólnokształcące (SIOEO):
   1) arkusze w dostosowanych formach
   2) arkusze dla nauczycieli wspomagających.

   Wyjątek od powyższej zasady stanowią arkusze dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi (por. pkt B.8.).

B. Grupy uczniów uprawnionych do dostosowania form lub warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty

7. Uczniowie[4] uprawnieni do dostosowania:

Lp.	*Uczeń:*	*Dostosowanie*		*Podstawa (dokument)*
		formy	*warunków*	
1.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność	tak	tak	orzeczenie[5]
2.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym	nie	tak	orzeczenie
3.	posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	nie	tak	orzeczenie
4.	chory lub niesprawny czasowo	nie	tak	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, a w przypadku uczniów chorych – zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza lub orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania
5.	posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się[6]: z dysleksją,	nie	tak	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej[7]

[4] Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o „uczniu", rozumie się przez to również słuchacza.

[5] Orzeczenie wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 428).

[6] Nie dotyczy uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącą objęcia danego ucznia opieką psychologiczno-pedagogiczną.

[7] Opinia o specyficznych trudnościach w uczeniu się wydana przez zespół opiniujący publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, albo niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, spełniającej warunki, o których mowa w art. 127 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz.U. z 2026 r. poz. 820), tj. założonej zgodnie z art. 168 tej ustawy oraz zatrudniającej pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2572, z późn. zm.) opinia poradni może być wydana uczniowi nie wcześniej niż po ukończeniu III klasy szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej.

Lp.	*Uczeń:*	*Dostosowanie*		*Podstawa (dokument)*
		formy	*warunków*	
	z dysgrafią, z dysortografią, z dyskalkulią			
6.	który w roku szkolnym 2026/2027 był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na: 1) sytuację kryzysową lub traumatyczną 2) trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą 3) zaburzenia komunikacji językowej	nie	tak	pozytywna opinia rady pedagogicznej, a w przypadku uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej – pozytywna opinia rady pedagogicznej lub opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, lub zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza
7.	o którym mowa w art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (cudzoziemiec), któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu	tak	tak	pozytywna opinia rady pedagogicznej
8.	z zaburzeniem widzenia barw	tak	nie	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza.

8. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone[8] istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Dostosowanie takie wymaga złożenia przez dyrektora szkoły **wniosku o szczególne dostosowanie** do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej (OKE), nie później niż do 15 listopada 2026 r.[9] Wniosek dyrektora szkoły w tej sprawie powinien być uzasadniony i potwierdzony stosownymi dokumentami.

*Przekazanie **wniosku o szczególne dostosowanie** (dostosowanie formy arkusza dla ucznia posiadającego orzeczenie z uwagi na niepełnosprawności sprzężone) do OKE*
Wniosek jest generowany w SIOEO, podpisywany przez dyrektora szkoły i przekazywany do OKE wraz z załącznikami albo w postaci papierowej pocztą tradycyjną, albo za pośrednictwem e-Doręczeń.

9. W przypadku ucznia posiadającego zarówno orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na daną niepełnosprawność (z wyjątkiem niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim), jak i opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych zarówno dla danego rodzaju niepełnosprawności, jak i z dostosowań przewidzianych dla uczniów posiadających ww. opinię. Dostosowanie takie nie wymaga składania przez dyrektora szkoły wniosku

[8] O niepełnosprawnościach sprzężonych mówimy, gdy u ucznia niesłyszącego lub słabosłyszącego, niewidomego lub słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną albo z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, występuje co najmniej jeszcze jedna z wymienionych niepełnosprawności.
[9] W 2026 r. uzgodnienia powinny nastąpić nie później niż do 16 listopada, ponieważ 15 listopada 2026 r. przypada w niedzielę.

o szczególne dostosowanie; jest przyznawane przez dyrektora szkoły po uzyskaniu pozytywnej opinii rady pedagogicznej. Informacja o przyznanym dostosowaniu jest wprowadzana do SIOEO.

C. Dodatkowe informacje o dokumentach uprawniających do dostosowania form lub warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty

10. Zaświadczenie o stanie zdrowia, o którym mowa w pkt B.7.4., B.7.6. oraz B.7.8., lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, o której mowa w pkt B.7.5. oraz B.7.6., przedkłada się dyrektorowi szkoły nie później niż do 15 października 2026 r.
W sytuacjach losowych zaświadczenie (ale nie opinia) może być przedłożone w terminie późniejszym, niezwłocznie po otrzymaniu dokumentu.
11. Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza nie obliguje rady pedagogicznej albo dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej do automatycznego przyznania określonych w nim propozycji dostosowań, np. przedłużenia czasu pracy z arkuszem egzaminacyjnym. Ostateczna decyzja jest podejmowana przez radę pedagogiczną m.in. na podstawie posiadanej dokumentacji dotyczącej danego ucznia oraz uwzględniając formy wsparcia ucznia podczas kształcenia w szkole podstawowej.
12. Opinia rady pedagogicznej, o której mowa w pkt B.7.6. i B.7.7., jest wydawana na wniosek:
    1) nauczyciela lub specjalisty wykonującego w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzących zajęcia z uczniem w szkole, po uzyskaniu zgody rodziców[10] albo pełnoletniego ucznia, lub
    2) rodziców albo pełnoletniego ucznia.

D. Zwolnienie z egzaminu ósmoklasisty

13. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub niepełnosprawności sprzężone, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, nie przystępuje do egzaminu ósmoklasisty.
14. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone inne niż wymienione w pkt 13. może być zwolniony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty na wniosek rodziców pozytywnie zaopiniowany przez dyrektora szkoły, złożony nie później niż do 30 listopada 2026 r. Wniosek generowany jest w SIOEO, a następnie przesyłany do OKE wraz z dokumentacją, która potwierdza daną sytuację.
15. W szczególnych przypadkach zdrowotnych, uniemożliwiających uczniowi lub słuchaczowi przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty w terminie głównym oraz w terminie dodatkowym, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, na udokumentowany wniosek

[10] Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o „rodzicu", rozumie się przez to również opiekuna prawnego ucznia.

dyrektora szkoły, może zwolnić ucznia lub słuchacza z obowiązku przystąpienia do tego egzaminu. Dyrektor szkoły składa wniosek w porozumieniu z rodzicami ucznia lub ze słuchaczem.

E. Wskazanie dostosowań dla uczniów

16. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel jest zobowiązany do zapoznania uczniów i ich rodziców z możliwymi sposobami dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty oraz do poinformowania rodziców uczniów o trybie ustalania proponowanych dostosowań, nie później niż do 25 września 2026 r.
17. **Rada pedagogiczna**, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, określonych w **Tabelach 1.1–1.17**, wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty dla danego ucznia, uwzględniając w szczególności informacje o sposobie lub sposobach wyrównania szans edukacyjnych, z których ten uczeń korzysta podczas nauki w szkole, w związku z zaleceniami określonymi w dokumentach posiadanych przez ucznia.
18. **W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych** dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie ucznia do egzaminu ósmoklasisty w **warunkach** dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, **nieujętych w niniejszym komunikacie** (tzw. **wniosek o szczególne dostosowanie**). Wniosek dyrektora szkoły powinien być uzasadniony i potwierdzony stosownymi dokumentami (np. opiniami specjalistów, zaświadczeniami lekarskimi). Uzgodnienia pomiędzy dyrektorem szkoły a dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej odbywają się w formie pisemnej i powinny się zakończyć nie później niż do 15 listopada 2026 r.[11] Jeżeli konieczność przyznania dostosowań, o których mowa powyżej, nastąpi po tym terminie, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takich dostosowań.

*Przekazanie **wniosku o szczególne dostosowanie** (dostosowanie warunków egzaminu w sposób nieujęty w komunikacie dyrektora CKE) do OKE*
Wniosek jest generowany w SIOEO, podpisywany przez dyrektora szkoły i przekazywany do OKE wraz z załącznikami albo w postaci papierowej pocztą tradycyjną, albo za pośrednictwem e-Doręczeń.

19. Do 20 listopada 2026 r. dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie (załącznik 4b w *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty obowiązującej w roku szkolnym 2026/2027*) rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o wskazanych sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych tego ucznia.

[11] W 2026 r. uzgodnienia powinny nastąpić nie później niż do 16 listopada, ponieważ 15 listopada 2026 r. przypada w niedzielę.

20. Rodzice ucznia lub pełnoletni uczeń składają oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, o których mowa w pkt 19., nie później niż do 25 listopada 2026 r. (treść oświadczenia do uzupełnienia w załączniku wymienionym w pkt 19.).
21. Jeżeli konieczność dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty wystąpi po 25 listopada 2026 r., dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje niezwłocznie na piśmie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o wskazanym przez radę pedagogiczną sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty.

    Dyrektor szkoły informuje niezwłocznie dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej o konieczności dostosowania **formy** przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty dla danego ucznia i przekazuje dane osobowe tego ucznia.

F. Przeprowadzanie egzaminu w miejscu innym niż szkoła albo w oddzielnej sali

22. W szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności ucznia, za zgodą dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej, egzamin ósmoklasisty może być przeprowadzony w innym miejscu niż szkoła, np. w domu ucznia. Zgodę na przeprowadzenie egzaminu w miejscu innym niż szkoła dyrektor właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej może wyrazić na udokumentowany wniosek dyrektora szkoły (**wniosek o egzamin w domu zdającego**) – przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego w danej szkole, złożony w porozumieniu z rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem nie później niż do 10 lutego 2027 r.

    Jeżeli konieczność przyznania dostosowania, o którym mowa powyżej, nastąpi po ww. terminie, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takiego dostosowania.

*Przekazanie **wniosku o egzamin w domu zdającego** do OKE*
Wniosek jest generowany w **SIOEO**, podpisywany przez dyrektora szkoły i przekazywany do OKE wraz z załącznikami albo w postaci papierowej pocztą tradycyjną, albo za pośrednictwem e-Doręczeń.

23. Egzamin ósmoklasisty powinien odbywać się w oddzielnej sali, jeżeli uczeń korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:
    1) korzystanie z urządzeń technicznych
    2) korzystanie z plików MP3 z dostosowanym nagraniem w przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego
    3) udział nauczyciela wspomagającego (członka zespołu nadzorującego) w czytaniu i/lub pisaniu
    4) czas przedłużony o dodatkowe przerwy
    5) korzystanie z pomocy nauczyciela tłumacza (ma on status nauczyciela wspomagającego, może być członkiem zespołu nadzorującego)
    6) korzystanie z pomocy / udział w egzaminie specjalisty, np. psychologa, pedagoga (członka zespołu nadzorującego).

24. Gdy do przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty w oddzielnej sali uprawnionych jest w danej szkole dwóch lub więcej uczniów, którym przysługują różne sposoby dostosowania, możliwe jest przeprowadzenie w jednym pomieszczeniu egzaminu dla wszystkich tych uczniów przystępujących do danego egzaminu, pod warunkiem że przebieg egzaminu nie będzie zakłócony dla żadnego z tych uczniów. Wyjątek stanowi sytuacja, w której dostosowanie dotyczy uczniów przystępujących do egzaminu z różnych języków obcych nowożytnych.

G. Przedłużenie czasu na wykonanie zadań z arkusza standardowego

25. Jeżeli w niniejszym *Komunikacie* jest mowa o przedłużeniu czasu na wykonanie zadań z arkusza standardowego, oznacza to, że pracę z arkuszem można przedłużyć:
    1) z języka polskiego – nie więcej niż o 45 minut
    2) z matematyki – nie więcej niż o 40 minut
    3) z języka obcego nowożytnego – nie więcej niż o 35 minut.

    Czas pracy z arkuszem dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności wydrukowany na stronie tytułowej arkusza uwzględnia przedłużenie, o którym mowa powyżej.

H. Przeprowadzanie części pisemnej egzaminu ósmoklasisty dla osób korzystających z komputera lub pomocy nauczyciela wspomagającego

26. Zasady przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty dla osób korzystających z komputera lub pomocy nauczyciela wspomagającego są określone w *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty obowiązującej w roku szkolnym 2026/2027*.
27. Jeżeli uczeń korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego w czytaniu i/lub pisaniu, przebieg egzaminu ósmoklasisty musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zapis dźwiękowy stanowi integralną część pracy egzaminacyjnej.
28. Nauczyciel wspomagający lub specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym może wchodzić w skład zespołu nadzorującego jako jeden z nauczycieli.
29. Jeżeli do egzaminu ósmoklasisty z matematyki przeprowadzanego w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym albo do egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego przystępuje uczeń, który korzysta z dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty polegającego na obecności i pomocy nauczyciela wspomagającego, w skład zespołu nadzorującego przebieg egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu w danej sali egzaminacyjnej zamiast jednego z nauczycieli może wchodzić nauczyciel danego języka będący nauczycielem wspomagającym.

I. Korzystanie z urządzenia telekomunikacyjnego wyposażonego w aplikację służącą do monitorowania stanu zdrowia

30. Uczeń korzystający z urządzenia telekomunikacyjnego wyposażonego w aplikację służącą do monitorowania stanu zdrowia, np. uczeń ze stwierdzoną cukrzycą korzystający z pompy insulinowej, może wnieść to urządzenie do sali egzaminacyjnej i korzystać z niego w tej sali. Uczeń może przystąpić do egzaminu w odrębnej sali albo – jeżeli przystępuje do egzaminu w sali z innymi zdającymi – zajmuje miejsce wskazane przez przewodniczącego zespołu nadzorującego, możliwie najbliżej tego zespołu. W takim przypadku uczeń nie losuje numeru stolika, przy którym pracuje podczas egzaminu. Przed wejściem na salę egzaminacyjną uczeń przekazuje urządzenie telekomunikacyjne przewodniczącemu zespołu nadzorującego, który upewnia się, że sygnały przychodzące są wyłączone i umieszcza to urządzenie na stole, przy którym pracują członkowie zespołu nadzorującego. Uczeń sygnalizuje konieczność skorzystania z urządzenia przez podniesienie ręki.

Grupy uczniów, którym mogą zostać przyznane dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty

Uczniowie:	Dokumenty stanowiące podstawę dostosowania*:					Numer tabeli
	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	*orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania*	*opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej*	*zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza*	*pozytywna opinia rady pedagogicznej*	
z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	✓					1.1.
słabowidzący	✓					1.2.
niewidomi	✓					1.3.
słabosłyszący i niesłyszący	✓					1.4.
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	✓					1.5.
z afazją	✓					1.6.
z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	✓					1.7.
z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną innymi przyczynami niż mózgowe porażenie dziecięce, w tym z chorobami nerwowo-mięśniowymi	✓	✓				1.8.
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	✓					1.9.
z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym	✓					1.13.
ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się			✓			1.11.
chorzy		✓		✓		1.12.
niesprawni czasowo				✓		1.12.
z czasową niesprawnością rąk				✓		1.8.
z zaburzeniem widzenia barw				✓		1.17.
którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu (cudzoziemcy)					✓	1.10.
w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej					✓	1.14.
z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą					✓	1.15.
z zaburzeniami komunikacji językowej			✓	✓	✓	1.16.

* Kolorem zielonym oznaczono grupy uczniów, w przypadku których dostosowanie może być przyznane na podstawie różnych dokumentów.

Tabela 1.1

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	O*-**200**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „WP-200-400-500").
2. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi i wspomagającymi metodami komunikacji

   oraz
   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.
3. Dostosowanie miejsca pracy w sposób uwzględniający trudności w funkcjonowaniu ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.
4. Obecność w sali osoby niezbędnej dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych (osoba ta może być członkiem zespołu nadzorującego).
5. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) przy odczytywaniu poleceń i tekstów i/lub przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem).
   W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego".

Tabela 1.2

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **słabowidzący**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	Arkusz zapisany czcionką 16 pkt: O*-**400** Arkusz zapisany czcionką 24 pkt: O*-**500**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia słabowidzącego, zapisany czcionką 16 pkt lub 24 pkt, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „WP-200-400-500").
2. Dostosowany arkusz egzaminacyjny nagrany na płycie CD (plik MS Word albo PDF; możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Arkusz w wersji elektronicznej nie jest interaktywny, tzn. służy wyłącznie do odczytywania treści zadań, nie zapisuje się w nim odpowiedzi. Uczeń zapisuje odpowiedzi w oddzielnym pliku, zgodnie z instrukcją dla zdających korzystających z komputera podczas egzaminu.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „WP-200-400-500").
3. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej

   oraz
   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.
4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane w sposób uwzględniający trudności w funkcjonowaniu ucznia słabowidzącego.
5. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi uczeń posługuje się na co dzień.
6. Korzystanie ze sprzętu i/lub oprogramowania specjalistycznego, których zdający używa w procesie dydaktycznym.

7. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w pisaniu i/lub czytaniu. *Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy wada wzroku znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczniowi czytanie i/lub pisanie oraz gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem.* *W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego”.*
8. Zapewnienie obecności tyflopedagoga (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.

Tabela 1.3

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **niewidomi**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	Arkusz w piśmie Braille'a: O*-**600** Arkusz w czarnodruku: O*-**660**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny:
   a) w piśmie Braille'a wraz z czarnodrukiem (oba materiały stanowią komplet) ALBO
   b) wyłącznie w czarnodruku
   – dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia niewidomego, który uwzględnia przedłużenie czasu.

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie z bardzo długimi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „600").

2. Dostosowany arkusz egzaminacyjny w czarnodruku nagrany na płycie CD (plik MS Word albo PDF; możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera).

   Czas pracy zapisany na pierwszej stronie arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Arkusz w wersji elektronicznej nie jest interaktywny, tzn. służy wyłącznie do odczytywania treści zadań, nie zapisuje się w nim odpowiedzi. Uczeń zapisuje odpowiedzi w oddzielnym pliku, zgodnie z instrukcją dla zdających korzystających z komputera podczas egzaminu.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie z bardzo długimi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „600").

3. Korzystanie ze sprzętu i/lub oprogramowania specjalistycznego, których zdający używa w procesie dydaktycznym.

4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego), który odczytuje uczniowi polecenia i teksty z czarnodruku oraz zapisuje odpowiedzi ucznia na kartkach dołączonych do czarnodruku (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem).
   W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego".

5. Zapewnienie obecności tyflopedagoga (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.

Tabela 1.4

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **niesłyszący** Uczniowie **słabosłyszący**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	O*-**700**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia niesłyszącego oraz słabosłyszącego, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych nie ma nagrań.

   W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego egzamin odbywa się w oddzielnej sali.
2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali (zdający rozwiązuje zadania w arkuszu z danego języka obcego nowożytnego bez zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu).
3. Zapewnienie w czasie egzaminu obecności surdopedagoga lub tłumacza języka migowego (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.
   Tłumaczenie na język migowy może obejmować wyłącznie kwestie proceduralne oraz instrukcję pracy z arkuszem egzaminacyjnym.

Tabela 1.5

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	O*-**800**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie w odpowiednim tempie, z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „800").
2. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności intelektualnej (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.

Tabela 1.6				
	Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z afazją**		
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
	Oznaczenie arkusza	O*-**900**		
	Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
		do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z afazją, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie w odpowiednim tempie, z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „Q00-900").
2. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi i wspomagającymi metodami komunikacji

   oraz
   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.
3. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem). W przypadku zdających z afazją nauczyciel wspomagający może udzielać dodatkowych wyjaśnień dotyczących poleceń do zadań oraz instrukcji dla zdającego (nie samych zadań, w tym tekstów).

   W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego".
4. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy, neurologopedy (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem i/lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.

Tabela 1.7				
	Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym**		
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
	Oznaczenie arkusza	O*-**Q00**		
	Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
		do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym, który uwzględnia:
   a) przedłużenie czasu
   b) uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie w odpowiednim tempie, z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „Q00-900").

2. Dostosowany arkusz egzaminacyjny nagrany na płycie CD (plik MS Word albo PDF; możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera).

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.

   Arkusz w wersji elektronicznej nie jest interaktywny, tzn. służy wyłącznie do odczytywania treści zadań, nie zapisuje się w nim odpowiedzi. Uczeń zapisuje odpowiedzi w oddzielnym pliku, zgodnie z instrukcją dla zdających korzystających z komputera podczas egzaminu.
   Do arkuszy z języków obcych nowożytnych należy pobrać z SIOEO dostosowane nagranie, tj. nagranie w odpowiednim tempie, z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „Q00-900").

3. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi i wspomagającymi metodami komunikacji

   oraz
   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.

4. Dostosowanie miejsca pracy w sposób uwzględniający trudności w funkcjonowaniu ucznia z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym.

5. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w pisaniu i/lub czytaniu (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem). *W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego”.*

Tabela 1.8

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z niepełnosprawnością ruchową** spowodowaną innymi przyczynami niż mózgowe porażenie dziecięce, w tym z chorobami nerwowo-mięśniowymi Uczniowie **z czasową niesprawnością rąk**			
Podstawa uprawnienia	Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego Uczniowie z chorobami nerwowo-mięśniowymi: orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania Uczniowie z czasową niesprawnością rąk: zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza			
Oznaczenie arkusza	O*-**100**			
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*	
	150 minut	125 minut	110 minut	

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
2. Plik MP3 do arkuszy standardowych z języka obcego nowożytnego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczony „WP-200-400-500”).
   Przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowania określonego w pkt 3. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego o 35 minut.
3. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*.
4. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej
   oraz
   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.
5. Dostosowanie miejsca pracy w sposób uwzględniający trudności w funkcjonowaniu ucznia z niepełnosprawnością ruchową, w tym spowodowaną chorobami nerwowo-mięśniowymi, lub ucznia z czasową niesprawnością rąk, polegające m.in. na wykorzystaniu specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych.
6. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w pisaniu i/lub czytaniu (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem).

   W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego uczeń korzystający z pomocy nauczyciela wspomagającego obligatoryjnie korzysta również z dostosowanego nagrania (oznaczonego „WP-200-400-500”), pobranego z SIOEO, wraz z przedłużeniem czasu trwania egzaminu (patrz pkt 2. i 3.).

W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego”.
7. Obecność w sali osoby niezbędnej do pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i/lub środków dydaktycznych (osoba ta może być członkiem zespołu nadzorującego). *Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający korzysta z komputera i/lub ze specjalistycznego sprzętu.*

Tabela 1.9				
	Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z niepełnosprawnościami sprzężonymi**		
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
	Oznaczenie arkusza	Właściwe dla danych niepełnosprawności sprzężonych		
	Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
		do 195 minut	do 165 minut	do 145 minut

Możliwe sposoby dostosowania (sposób zamawiania arkuszy dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi jest opisany w pkt **B.**8. *Komunikatu*)
1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, po uzyskaniu zgody dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej (por. pkt B.8. *Komunikatu*).
2. Skorzystanie z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności, po uzyskaniu zgody dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej (por. pkt B.8. *Komunikatu*).

<table>
<tr><td rowspan="4">
Tabela
1.10</td><td>Uprawnieni
do dostosowania</td><td colspan="3">Uczniowie, o których mowa w art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (cudzoziemcy), którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu</td></tr>
<tr><td>Podstawa
uprawnienia</td><td colspan="3">Pozytywna opinia rady pedagogicznej</td></tr>
<tr><td>Oznaczenie arkusza</td><td colspan="3">W przypadku arkuszy z języka polskiego i matematyki: O*-C00

W przypadku arkuszy z języka obcego: OJ**-100</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Czas trwania egzaminu
z przedmiotów</td><td>język polski</td><td>matematyka</td><td>język obcy</td></tr>
<tr><td>do 195 minut</td><td>do 165 minut</td><td>110 minut</td></tr>
</table>

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny z języka polskiego i matematyki dostosowany do potrzeb zdających. W przypadku arkusza z języka polskiego dostosowanie obejmuje również zasady oceniania rozwiązań zadań.

   Czas pracy zapisany na stronie tytułowej arkusza z języka polskiego i matematyki jest obowiązujący (nie wymaga przedłużenia) – por. „Czas trwania egzaminu z przedmiotów" powyżej.
2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali (dotyczy egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki).
3. Pomoc nauczyciela (członka zespołu nadzorującego), który przed przystąpieniem ucznia do pracy odczytuje z arkusza rezerwowego jeden raz głośno, po kolei wszystkie teksty liczące po 250 wyrazów lub więcej, stanowiące podstawę zadań egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego (możliwe tylko wtedy, gdy poważne trudności w samodzielnym czytaniu i rozumieniu dłuższego tekstu zostały wskazane w opinii rady pedagogicznej).
4. Możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego w wersji papierowej lub elektronicznej[12], z zastrzeżeniem że w przypadku egzaminu z języka obcego **nie może** być to słownik języka, z którego uczeń zdaje egzamin. Słownik zapewnia szkoła lub uczeń.

[12] Słownik w wersji elektronicznej musi być zainstalowany na urządzeniu nieposiadającym dostępu do internetu.

Tabela 1.11

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się**: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią, z dyskalkulią		
Podstawa uprawnienia	Opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych, bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi.
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z posiadaną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej i fakt ten jest udokumentowany). Przedłużenie czasu dotyczy egzaminu:
   a) z języka polskiego – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii, lub dysgrafii
   b) z matematyki – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii, lub dysgrafii, lub dyskalkulii
   c) z języków obcych nowożytnych – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii, lub dysgrafii.
3. Zapisywanie odpowiedzi do zadań na komputerze w wybranym edytorze tekstu, jeżeli:
   a) głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej

   oraz

   b) w toku edukacji szkolnej zdający został wdrożony do tej formy pracy.
4. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się:
   a) z języka polskiego – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii, lub dysgrafii
   b) z matematyki – w przypadku opinii o dyskalkulii lub dysleksji, lub dysortografii, lub dysgrafii
   c) z języków obcych nowożytnych – w przypadku opinii o dysleksji lub dysortografii, lub dysgrafii.
5. Pomoc nauczyciela (członka zespołu nadzorującego), który przed przystąpieniem ucznia do pracy odczytuje z arkusza rezerwowego jeden raz głośno, po kolei wszystkie teksty liczące po 250 wyrazów lub więcej, stanowiące podstawę zadań egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego (możliwe tylko wtedy, gdy głęboka dysleksja znacznie utrudnia samodzielne czytanie i zrozumienie dłuższego tekstu lub wtedy, kiedy poważne trudności w samodzielnym czytaniu i rozumieniu dłuższego tekstu zostały wskazane w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej).
6. W przypadku uczniów z dyskalkulią: możliwość korzystania z kalkulatora prostego na egzaminie ósmoklasisty z matematyki, jeżeli takie dostosowanie jest wskazane

(bezpośrednio wyrażone) w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej i w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z posiadaną opinią i fakt ten jest udokumentowany.
7. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego), który zapisuje odpowiedzi zdającego do zadań otwartych (możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w pracy egzaminacyjnej i gdy uczeń w toku edukacji szkolnej został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem). *W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego uczeń korzystający z pomocy nauczyciela wspomagającego ma obligatoryjnie przyznane dostosowane nagranie MP3, tj. nagranie z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „WP-200-400-500”), pobrane z SIOEO. Korzystanie z dostosowanego nagrania wymaga przyznania dostosowania określonego w pkt 2. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego o 35 minut.* *W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego”.*
8. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w czytaniu. *Dostosowanie możliwe tylko w przypadku opinii o głębokiej dysleksji oraz gdy w toku edukacji szkolnej uczeń został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem.* *W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego”.*

Tabela 1.12

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **chorzy**[13] **lub niesprawni czasowo**		
Podstawa uprawnienia	Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, a w przypadku uczniów chorych – zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza lub orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. **Wyłącznie** w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu* (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z zaleceniami określonymi w orzeczeniu i fakt ten jest udokumentowany). Dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb.
2. Miejsce pracy dostosowane do potrzeb ucznia.
3. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.
4. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i/lub leków koniecznych ze względu na chorobę (por. pkt I.30. *Komunikatu*).
5. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w pisaniu i/lub czytaniu, jeżeli choroba uniemożliwia pisanie i/lub czytanie (możliwe wtedy, gdy uczeń przystępuje do egzaminu w oddzielnej sali).

   W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego uczeń korzystający z pomocy nauczyciela wspomagającego ma obligatoryjnie przyznane dostosowane nagranie MP3, tj. nagranie z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczone „WP-200-400-500"), pobrane z SIOEO. Korzystanie z dostosowanego nagrania wymaga przyznania dostosowania określonego w pkt G.25. Komunikatu *w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego o 35 minut (nawet w przypadku zdających, którzy nie posiadają orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania).*

   W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego".

[13] Grupa ta obejmuje również uczniów z trudnościami psychicznymi, emocjonalnymi, behawioralnymi lub neurorozwojowymi, w tym m.in. zaburzeniami koncentracji uwagi, regulacji emocji, zaburzeniami lękowymi lub obsesyjno-kompulsywnymi, jeżeli trudności te wpływają na funkcjonowanie ucznia podczas egzaminu i w opinii rady pedagogicznej uzasadniają – wskazaną np. w zaświadczeniu o stanie zdrowia wydanym przez lekarza – konieczność przyznania danego sposobu lub danych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu.

Tabela 1.13

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym**		
Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*, w zależności od potrzeb (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z zaleceniami określonymi w orzeczeniu i fakt ten jest udokumentowany).
2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.
3. Zapewnienie obecności specjalisty, odpowiednio pedagoga resocjalizacji lub socjoterapeuty (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem.

Tabela 1.14

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie, którzy znaleźli się **w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej**		
Podstawa uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*, w zależności od potrzeb.
2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.
3. Zapewnienie obecności specjalisty (może być członkiem zespołu nadzorującego), jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem.

Tabela 1.15

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie, którzy mają **trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą**		
Podstawa uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba.
2. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*, w zależności od potrzeb (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą i fakt ten jest udokumentowany).
3. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.
4. Możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego w wersji papierowej lub elektronicznej[14], z zastrzeżeniem że w przypadku egzaminu z języka obcego **nie może** być to słownik języka, z którego uczeń zdaje egzamin. Słownik zapewnia szkoła lub uczeń.

[14] Słownik w wersji elektronicznej musi być zainstalowany na urządzeniu nieposiadającym dostępu do internetu.

Tabela 1.16

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z zaburzeniami komunikacji językowej**		
Podstawa uprawnienia	Pozytywna opinia rady pedagogicznej lub opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, lub zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza		
Oznaczenie arkusza	O*-**100**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Plik MP3 do arkuszy standardowych z języka obcego nowożytnego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie (oznaczony „WP-200-400-500").
   Przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowania określonego w pkt 3. w maksymalnym wymiarze, tj. przedłużenia czasu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego o 35 minut.
2. Zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego oraz języków obcych nowożytnych, jak dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jeżeli zachodzi taka uzasadniona potrzeba.
3. Przedłużenie czasu, o którym mowa w pkt G.25. *Komunikatu*, w zależności od potrzeb (możliwe tylko wtedy, gdy w toku edukacji szkolnej uczeń korzystał z takiego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych w związku z zaburzeniami komunikacji językowej i fakt ten jest udokumentowany).
4. Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego (może być członkiem zespołu nadzorującego) w pisaniu i/lub czytaniu (możliwe tylko wtedy, gdy uczeń w toku edukacji szkolnej został wdrożony do takiego sposobu współpracy z nauczycielem).

   W przypadku egzaminu z języka obcego nowożytnego przyznanie tego dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie dostosowanego nagrania (oznaczonego „WP-200-400-500"), do pobrania z SIOEO, wraz z przedłużeniem czasu trwania egzaminu (patrz pkt 1. i 3.).
   W przypadku przyznania tego sposobu dostosowania: w SIOEO należy zaznaczyć dostosowanie „komplet arkuszy dla zdającego i nauczyciela wspomagającego".

Tabela 1.17

Uprawnieni do dostosowania	Uczniowie **z zaburzeniem widzenia barw**		
Podstawa uprawnienia	Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza		
Oznaczenie arkusza	O*-**K00**		
Czas trwania egzaminu z przedmiotów	*język polski*	*matematyka*	*język obcy*
	150 minut	125 minut	110 minut

Możliwe sposoby dostosowania

(dyrektor szkoły zaznacza w SIOEO sposoby dostosowania wskazane przez radę pedagogiczną oraz zaakceptowane przez pełnoletniego zdającego ALBO rodziców [prawnych opiekunów] niepełnoletniego zdającego)

1. Arkusz egzaminacyjny dostosowany do ograniczeń w funkcjonowaniu ucznia z zaburzeniem widzenia barw, który uwzględnia uprawnienie do nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi, tj. zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zeszycie zadań egzaminacyjnych.

dr hab. Robert Zakrzewski
Dyrektor